I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA

EURONEST PARLAMENTINĖS ASAMBLĖJOS REZOLIUCIJA [1]

dėl ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių bendrųjų pozicijų ir problemų, susijusių su užsienio politika ir išorės grėsmėmis jų saugumui

(2016/C 193/01)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

— atsižvelgdama į 2011 m. gegužės 3 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos steigiamąjį aktą,

— atsižvelgdama į 2015 m. gegužės 21–22 d. Rygoje vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendrą pareiškimą,

— atsižvelgdama į 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo [2],

— atsižvelgdama į 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Europos saugumo darbotvarkės [3],

— atsižvelgdama į 2015 m. birželio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl strateginės karinės padėties Juodosios jūros baseine po Rusijos įvykdytos neteisėtos Krymo aneksijos [4],

— atsižvelgdama į 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos komunikatą „Europos saugumo darbotvarkė“ (COM(2015) 0185),

A. kadangi pastaraisiais metais tarptautinio saugumo aplinka Europoje labai pasikeitė: gerokai padidėjo visuotinė suirutė, o Artimuosiuose Rytuose, Šiaurės Afrikoje ir Rytų Europoje prasidėjo nauji regioniniai ir vietos konfliktai; kadangi dėl šių užsitęsusių konfliktų ir žmogaus teisių pažeidimų kariaujančiuose regionuose prasidėjo precedento neturintis žmonių, kaimyninėse šalyse ir ES valstybėse narėse ieškančių apsaugos, judėjimas;

B. kadangi pagal Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnį ES yra įsipareigojusi siekti veiksmingo daugiašališkumo kaip pasaulinio valdymo modelio; kadangi Jungtinių Tautų organizacija yra išskirtinis tarpvyriausybinis forumas, kuriame jos valstybės narės gali diskutuoti ir imtis bendrų veiksmų pasaulinės svarbos klausimais, kaip antai dėl taikos ir saugumo, žmogaus teisių, konfliktų prevencijos, nusiginklavimo ir terorizmo; kadangi ES ir jos valstybės narės kartu su partneriais ir panašaus požiūrio besilaikančiomis šalimis konstruktyviai dalyvavo Jungtinių Tautų ir kituose tarptautiniuose forumuose, kad parengtų atsakus į pasaulines ir regionines problemas ir į su tarptautine teise susijusius klausimus;

---

[1] Priimta 2016 m. kovo 22 d. Briuselyje (Belgija).
[2] Priimti tekstai, P8_TA-PROV(2015)0272.
[3] Priimti tekstai, P8_TA-PROV(2015)0269.
[4] Priimti tekstai, P8_TA(2015)0232.

C. kadangi Europos kaimynystės politika (EKP) sukurta siekiant stiprinti Europos Sąjungos partnerystės ryšius su kaimyninėmis šalimis, kad būtų plėtojama bendra pagarbos demokratijai, žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principui, stabilumo, saugumo ir gerovės erdvė;

D. kadangi Europos Tarybos Venecijos komisija turi sukaupusi patirties ir ekspertų žinių konstitucinės teisės srityje;

E. kadangi Rytų partnerystė grindžiama įsipareigojimais laikytis tarptautinės teisės principų ir pagrindinių vertybių, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms principus;

F. kadangi Gruzija, Moldova ir Ukraina, su ES pasirašydamos dvišalius asociacijos susitarimus, įsipareigojo kartu su ES, kaip vieną iš politinės asociacijos tikslų, regionų ir tarptautiniu lygmenimis skatinti, saugoti ir stiprinti taiką ir stabilumą;

G. kadangi, kaip pabrėžta 2015 m. gruodžio 18 d. patvirtintoje ketvirtojoje ir paskutinėje Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai „Ketvirtoji Gruzijos pažangos įgyvendinant vizų režimo liberalizavimo veiksmų planą (VRLVP) ataskaita“, nuo 2012 m. birželio mėn., kai buvo pradėtas ES ir Gruzijos dialogas dėl vizų režimo liberalizavimo, Gruzija įgyvendino visas reformas, būtinas siekiant užtikrinti, kad ji veiksmingai ir nuosekliai atitiktų visus kriterijus, nustatytus keturiuose antrojo VRLVP etapo skyriuose; kadangi pagal šį VRLVP Gruzija atliko keletą teisės aktų ir institucinių reformų, susijusių su dokumentų saugumu, sienų valdymu, migracijos valdymu ir prieglobsčiu, viešąja tvarka ir saugumu (kova su organizuotu nusikalstamumu, korupcija, prekyba žmonėmis, pinigų plovimu ir narkotikais; teisminis ir teisėsaugos bendradarbiavimas; asmens duomenų apsauga ir žmogaus teisių, įskaitant mažumų teises, apsauga);

H. kadangi 2015 m. gruodžio 18 d. Komisija paskelbė savo šeštąją ir paskutinę Ukrainos pažangos įgyvendinant VRLVP ataskaitą;

I. kadangi 2015 m. gruodžio 7 d. ES ir Armėnija pradėjo aukšto lygio derybas dėl naujo išsamaus pagrindų susitarimo, į kurį būtų įtraukti politinio, ekonominio ir sektorių bendradarbiavimo klausimai;

J. kadangi, kaip pabrėžta 2015 m. gegužės 21–22 d. vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendrame pareiškime, iš Rusijos prieš Ukrainą ir Gruziją nukreiptų agresijos aktų matyti, kad XXI amžiuje pagrindinių suverenumo ir teritorinio vientisumo su tarptautiniu mastu pripažintomis sienomis principų negalima laikyti savaime suprantamais dalykais;

K. kadangi šaudmenų, ginklų ir teroristų kovotojų antplūdis iš Rusijos į neteisėtų ginkluotų grupuočių kontroliuojamas teritorijas Ukrainoje pareikalavo daug aukų, dėl to taip pat atsirado daugiau kaip du milijonai šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių bei prasidėjo nesibaigianti humanitarinė krizė;

L. kadangi Rusija yra toliau okupavusi Gruzijos regionus – Abchaziją ir Cchinvalio regioną (Pietų Osetija), taip pat ėmėsi tolesnių veiksmų, kad užsitikrintų jų faktinę aneksiją, taip pažeisdama pagrindines tarptautinės teisės normas ir principus; kadangi okupacinių pajėgų faktiškai kontroliuojamuose regionuose vyko etninis valymas ir prievartiniai demografiniai pokyčiai, o šios pajėgos yra atsakingos už žmogaus teisių, įskaitant laisvo judėjimo teisę, teisę palaikyti žmonių tarpusavio ryšius ir teisę į švietimą gimtąja kalba, pažeidimus minėtuose regionuose;

M. kadangi dėl to, kad Rusija laikinai okupavo Krymo Autonominę Respubliką ir Sevastopolio miestą, taip pat vykdė karinę agresiją Ukrainos Donbase, okupuotose teritorijose vyksta rimti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimai;

N. kadangi Rusija ir Europos Sąjunga viena kitai pradėjo taikyti prekybos embargą; kadangi Rusija, siekdama į juodąjį sąrašą įtraukti keletą ES politikų ir jiems neleisti atvykti į Rusijos teritoriją, be jokio teisinio pagrindo ėmė savavališkai taikyti priemones, kuriomis pažeidžiami visuotiniai standartai ir kurioms trūksta skaidrumo;

O. kadangi dėl Rytų Europos šalių partnerių teritorijose vykstančių konfliktų jos tampa mažiau atsparios politiniam nestabilumui ir kyla didelių pavojų jų ekonominei ir socialinei padėčiai; kadangi, be to, šios nuo konfliktų nukentėjusios vietovės Europos žemyne ir aplink jį kelia didelį pavojų ES ir jos partnerių saugumui;

P. kadangi Šiaurės Afrika ir Artimieji Rytai kenčia nuo neramumų, smurto ir pilietinio karo; kadangi skurdas, išteklių trūkumas, klimato kaitos padariniai, žmogaus teisių pažeidimai ir ekonomikos sąstingis kelia didelę įtampą daugelio Afrikos žemyno regionų ir Artimųjų Rytų gyventojams, ypač mažumoms, pavyzdžiui, krikščioniams ir jazidams, kurie verčiami palikti savo namus;

Q. kadangi 2014 m. rugsėjo mėn. buvo sudaryta plati tarptautinė koalicija, kurios paskirtis – įveikti teroristų organizaciją, pasivadinusią „Irako ir Levanto islamo valstybe“ (ISIS / „Da'esh“);

R. kadangi šalys partnerės bendradarbiavo su ES įgyvendinant ES bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), visų pirma kiek tai sietina su pagal BSGP teikiama parama šalyse partnerėse įgyvendinamoms saugumo sektoriaus reformoms (SSR);

S. kadangi 2005 m. Ukraina, o 2012 m. Gruzija ir Moldova su ES sudarė bendruosius susitarimus dėl dalyvavimo ES vadovaujamose krizių valdymo operacijose; kadangi 2014 m. Ukraina dalyvavo ES kovinių grupių veikloje ir prisidėjo prie ES vadovaujamų karinio laivyno pajėgų (angl. EUNAVFOR) Somalyje vykdomos Operacijos ATALANTA, atsiųsdama fregatą, o Moldova ir Gruzija taip pat 2014 m. pirmą kartą dalyvavo ES vadovaujamose BSGP misijose, t. y. ES mokymo misijoje (angl. EUTM) Malyje ir Europos Sąjungos karinėje operacijoje Centrinės Afrikos Respublikoje (angl. EUFOR RCA);

T. kadangi ES valstybės narės ir visos šalys partnerės yra daugiašalių su masinio naikinimo ginklais (MNG) susijusių nusiginklavimo sutarčių, pavyzdžiui, Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatinimo, Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutarties ir konvencijų dėl biologinių ir cheminių ginklų, šalys; kadangi 17 ES valstybių narių ir visos šalys partnerės taip pat yra pasirašiusios adaptuotą Sutartį dėl įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje;

U. kadangi Komisijos pasiūlytoje 2015–2020 m. Europos saugumo darbotvarkėje nustatyti trys prioritetai, t. y. kovoti su terorizmu ir užkirsti kelią radikalėjimui, sužlugdyti organizuotą nusikalstamumą ir kovoti su elektroniniais nusikaltimais;

V. kadangi kai kurios ES valstybės narės, šalys partnerės ir kaimyninės šalys susidūrė su išorės agresija, teroristiniais išpuoliais, tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu ir elektroniniais nusikaltimais, kurie kai kuriose iš šių šalių susiję su smurtiniu politiniu ekstremizmu ir religiniu radikalizmu; kadangi ISIL / „Da'esh“ finansavo ES valstybių narių teritorijoje įvykdytus išpuolius;

W. kadangi ES ir JAV vedė derybas, siekdamos sudaryti naują prekybos susitarimą, t. y. Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimą (TPIP);

X. kadangi 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojo Ukrainos ir ES išsamus ir visapusiškas laisvosios prekybos susitarimas (išsamus ir visapusiškas LPS); kadangi nuo tada Rusija pradėjo taikyti Ukrainai ekonomines sankcijas, įskaitant tarp Ukrainos ir Vidurinės Azijos per Rusiją tranzitu vežamų prekių apribojimus;

Y. kadangi dauguma ES valstybių narių ir šalių partnerių yra priklausomos nuo energijos tiekimo iš išorės, todėl, formuojant geopolitinę situaciją Europoje, galimybės gauti energijos atlieka labai svarbų vaidmenį; kadangi, įgyvendinant ES ir jos šalių partnerių energetikos politiką, neturi būti pažeidžiamos pagrindinės Rytų partnerystės vertybės arba nukentėti jų atitinkamos užsienio politikos nuoseklumas;

Z. kadangi JAV, Iranas, Rusija ir kiti subjektai tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvauja Sirijoje ir Irake vykstančiuose regioniniuose konfliktuose, todėl galėtų padėti rasti politinius jų nutraukimo būdus;

AA. kadangi užsitęsęs nestabilumas ir didėjantis smurtas Libijoje kelia didelę grėsmę visos Europos saugumui;

BB. kadangi 2015 m. liepos 14 d. Vienoje susitikę Iranas, ES, Prancūzija, Vokietija, Jungtinė Karalystė, Kinija, Rusija ir JAV (ES3 + 3 grupė) pasiekė susitarimą dėl Irano branduolinės programos, kuriuo sudaromos sąlygos laipsniškai naikinti su Irano branduoline programa susijusias JT Saugumo Tarybos nustatytas, taip pat daugiašales ir nacionalines sankcijas;

1. primena, kad Rytų partnerystė sukurta remiantis bendru įsipareigojimu puoselėti bendras vertybes, įskaitant demokratiją, teisinės valstybės principą ir pagarbą žmogaus teisėms, o taip pat paisyti tarptautinės teisės principų bei pagrindinių laisvių, taip pat užtikrinti ES, Rytų Europos šalių partnerių ir viso Europos žemyno stabilumą, saugumą ir gerovę; pabrėžia, kad kiekviena Rytų partnerystės šalis turi užtikrinti, kad būtų pradėtas ir vykdomas patikimas reformų procesas, ir kovoti su korupcijos mechanizmais; pabrėžia, kad šioje srityje ES atlieka pagalbinį vaidmenį;

2. pažymi, kad, remiantis EKP peržiūros rezultatais, 2016 m. bus galima pradėti rimtas diskusijas dėl to, kaip, kalbant apie tris Rytų Europos šalis partneres, su kuriomis sudaryti asociacijos susitarimai, diferencijuotą požiūrį būtų galima paversti praktiniais veiksmais;

3. pritaria nuomonei, kad aplinkoje, kuriai būdinga globalizuota ekonomika, klimato kaita, tarptautinis judumas, skaitmeninimas, demografiniai pokyčiai ir migracija, ES ir jos šalys partnerės susiduria su įvairiomis ir vienu metu kylančiomis grėsmėmis jų saugumui, kurių pobūdis tampa vis sudėtingesnis, taip pat su grėsmėmis, kurias kelia tiek įprasti valstybiniai subjektai, tiek nevalstybinės terorizmą arba tarptautinį nusikalstamumą remiančios organizacijos;

4. ragina ES ir jos šalis partneres, siekiant spręsti bendras problemas ir užsitikrinti saugumą, palaikyti glaudesnius politinius santykius ir siekti suderinti savo atitinkamą užsienio politiką bei didinti jos nuoseklumą; pabrėžia, kad pirmenybę reikėtų teikti bendroms pastangoms pagal tarptautinės teisės normas atkurti Europos saugumo tvarką; pabrėžia, kad tokia tvarka turi būti grindžiama demokratiniais principais, teisinės valstybės principu, pagrindinėmis vertybėmis, pagarba žmogaus teisėms, mažumų apsauga, suverenumu, nepriklausomumu ir sienų neliečiamumu;

5. primena, kad, norint užtikrinti plataus masto paramą bet kokioms teisėsaugos srities reformoms, labai svarbu vėl įsitraukti į dialogą su pilietine visuomene;

6. atmeta perspektyvą iš naujo padalyti Europos žemyną į didžiųjų valstybių įtakos zonas, kaip preziumuoja Rusija, sprendžiant iš jos politikos priemonių ir veiksmų; dar kartą patvirtina principą, pagal kurį kiekviena šalis turi suverenią teisę laisvai ir demokratiškai priimti sprendimus dėl savo užsienio ir saugumo politikos ir karinių aljansų; pabrėžia, kad pagal 1975 m. Helsinkio baigiamojo akto I straipsnyje nustatytus principus kiekviena šalis Europoje turi teisę pati nuspręsti, ar ji nori prisijungti prie bet kokios sutarties ar aljanso, įskaitant NATO steigimo sutartį;

7. mano, kad reikėtų stiprinti Jungtinių Tautų demokratinį valdymą; siekdama šio tikslo, ragina JT valstybes nares pertvarkyti JT Saugumo Tarybą, kad ji geriau atspindėtų naująsias pasaulio realijas, ir užtikrinti, kad JT Saugumo Taryba būtų veiksmingesne;

8. mano, kad Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) yra vertingas įtraukus forumas, skirtas dialogui saugumo klausimais vesti ir konfliktams spręsti; ragina atgaivinti ESBO ir užtikrinti atitinkamą politinę ir finansinę paramą; pabrėžia, kad, siekiant suvaldyti krizines situacijas ir surasti taikius Europoje kylančių konfliktų sprendimo būdus, labai svarbus tolesnis ES, jos valstybių narių, Rytų Europos šalių partnerių, JT ir ESBO tarpusavio bendradarbiavimas ir bendros pastangos; vis dėlto apgailestauja, kad jokios didesnės pažangos nepadaryta siekiant surasti taikius ir visapusiškus vadinamųjų įšaldytųjų konfliktų, nuo kurių kenčia dauguma Rytų Europos šalių partnerių, sprendimo būdus, ir ragina imtis veiksmingesnių ir labiau į rezultatus orientuotų veiksmų;

9. laikosi nuomonės, kad, sprendžiant pabėgėlių, perkeltųjų asmenų ir migracijos srautų klausimus, reikia vadovautis bendru ir holistiniu požiūriu į užsienio ir migracijos politiką, kuris apimtų tokius aspektus kaip vystymasis, konfliktų prevencija ir sprendimas, krizių valdymas, naštos pasidalijimas, humanitarinė pagalba ir bendros pastangos mažinti naštą; pabrėžia, kad, jei ES nori veiksmingai suvaldyti pabėgėlių krizę, kartu apsaugodama Europos integracijos laimėjimus laisvam asmenų judėjimui užtikrinti, ji turi bendradarbiauti su savo kaimynėmis; be to, pabrėžia būtinybę kurti specialias procedūras, skirtas ankstyvam nelydimų arba atskirtų, šalies viduje perkeltų vaikų ir kitų pažeidžiamų grupių asmenų tapatybės nustatymui, registracijai ir dokumentavimui, ir užtikrinti, kad jie galėtų gauti pagalbą ir paslaugas;

10. pabrėžia, kad laisva ir tvari tarptautinė prekyba yra ekonomikos augimo varomoji jėga; todėl pabrėžia, kad, siekiant padėti užtikrinti didesnę politinę konvergenciją ir ekonominę integraciją, labai svarbu plėtoti laisvos ir sąžiningos prekybos santykius ir skatinti ES ir Rytų Europos šalių partnerių tarpusavio užsienio investicijas;

11. primygtinai ragina šalis partneres įgyvendinti reformas, padėsiančias užtikrinti teisminių institucijų nepriklausomumą; be to, primygtinai ragina šalis partneres neleisti politinėms jėgoms naudotis teisės sistemomis selektyviam teisingumui vykdyti;

12. pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmą, labai svarbu, kad žiniasklaida nebūtų priklausoma nuo politinių interesų; mano, kad nepriklausoma žiniasklaida yra svarbiausia jėga, padedanti kovoti su dezinformacija ir propaganda; todėl ragina šalis partneres nutraukti veiksmus, dėl kurių kyla pavojus tokios žiniasklaidos sąžiningumui; siūlo Europos Tarybos Venecijos komisijai šioje srityje padėti šalims partnerėms;

13. pažymi, kad šalys partnerės, plėtodamos prekybos santykius su ES ir kitais kaimyniniais regionais, turi apsvarstyti įvairias užsienio politikos galimybes; pabrėžia, kad ES su Gruzija, Moldova ir Ukraina sudarytais išsamiais ir visapusiškais LPS siekiama iš esmės pagerinti šiuos susitarimus pasirašiusių partnerių santykius ir plėtoti jų tarpusavio prekybą ir užsienio investicijas; pabrėžia, kad išsamūs ir visapusiški LPS ir prekybos santykių su kitais partneriais stiprinimas nėra tarpusavyje nesuderinami dalykai; mano, kad išsamus ir visapusiškas LPS nėra vienintelė ES prekybos politikos Rytų Europos šalių partnerių atžvilgiu galimybė; ragina ES, bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis, pasiūlyti alternatyvias prie jų atitinkamų poreikių ir apribojimų pritaikytas prekybos priemones; smerkia atsakomąsias prekybos priemones, kurias, įsigaliojus išsamiam ir visapusiškam LPS, Rusija pradėjo taikyti Ukrainai; ragina Komisiją, siekiant sumažinti neigiamą Rusijos Ukrainai taikomų prekybos srities sankcijų poveikį, pradėti taikyti laikinas atsakomąsias priemones;

14. palankiai vertina tai, kad Komisija teigiamai įvertino Ukrainos ir Gruzijos VRLVP; ragina Komisiją skubiai pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai būtiną pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Ukrainos piliečiams taikomų vizų reikalavimų panaikinimo;

15. ragina ES ir JAV pradėti atvirai ir skaidriai, įtraukiant visus suinteresuotuosius subjektus ir pilietinę visuomenę, diskutuoti su Rytų Europos šalimis partnerėmis apie galimą TPIP naudą jų ekonomikai ir apie tai, kaip joms būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas patekti į abiejų Atlanto vandenyno pusių rinkas;

Politika Rusijos, Turkijos ir Irano atžvilgiu

16. smerkia propagandos ir dezinformacijos, taip pat konfrontacijos ir politinio arba ekonominio spaudimo politiką; reiškia paramą ES strateginei komunikacijai; ragina ES ją stiprinti ir bendradarbiauti su Rytų šalimis partnerėmis, kad būtų galima pasipriešinti propagandai ir dezinformacijai;

17. pakartoja, kad tvirtai palaiko Gruzijos suverenumą ir teritorinį vientisumą su jos tarptautiniu mastu pripažintomis sienomis; šiomis aplinkybėmis labai nerimauja dėl įvykių tokiuose Gruzijos regionuose kaip Abchazija ir Cchinvalis (Pietų Osetija), be kita ko, dėl Rusijos įgyvendinamų vadinamųjų didesnio suartėjimo su Abchazija ir Cchinvalio regionu (Pietų Osetija) sutarčių, nuolatinio kariuomenės telkimo šiuose regionuose, neteisėto spygliuotos vielos tvorų ir ženklų stulpų palei okupacijos liniją įrengimo bei dėl iš esmės sudėtingos žmogaus teisių padėties;

18. ragina Rusiją visapusiškai gerbti Gruzijos suverenitetą ir teritorinį vientisumą, taip pat jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų neliečiamumą, atšaukti vadinamosios Abchazijos ir Cchinvalio regiono (Pietų Osetijos) nepriklausomybės pripažinimą ir įgyvendinti 2008 m. rugpjūčio 12 d. susitarimo dėl ugnies nutraukimo nuostatas; ragina Rusiją visų pirma nutraukti Gruzijos teritorijų okupaciją, leisti ES stebėsenos misijoje dalyvaujantiems ir žmogaus teisių stebėsenos mechanizmus taikantiems asmenims visapusiškai ir netrukdomiems patekti į okupuotus Gruzijos regionus ir dalykiškai dalyvauti Ženevos tarptautiniame dialoge sprendžiant svarbiausius darbotvarkėje išdėstytus klausimus, t. y. susijusius su jėgos nenaudojimu, tarptautinio saugumo susitarimais ir saugiu bei oriu šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių grąžinimu;

19. smerkia bet kokius Europos saugumo tvarkai kenkiančius karinius veiksmus ir agresiją Rytų Europos šalyse partnerėse ir pabrėžia būtinybę surasti taikius ginčų sprendimo būdus, remiantis JT Chartija, 1975 m. Helsinkio baigiamuoju aktu, 1990 m. Paryžiaus chartija dėl naujos Europos, Rusijos ir NATO steigimo aktu, Budapešto memorandumu ir Rusijos ir Ukrainos draugystės, bendradarbiavimo ir partnerystės sutartimi; ragina Minsko susitarimų, 1994 m. gegužės mėn. Azerbaidžano, Kalnų Karabacho ir Armėnijos susitarimo dėl ugnies nutraukimo ir 2008 m. rugpjūčio 12 d. Rusijos ir Gruzijos susitarimo dėl ugnies nutraukimo šalis vykdyti prisiimtus įsipareigojimus ir užtikrinti visapusišką šių susitarimų nuostatų įgyvendinimą;

20. ragina dujas tiekiančias šalis nedelsiant liautis naudojusis galimybėmis tiekti energiją ir energijos kainų nustatymu kaip politinėmis priemonėmis spaudimui ES valstybėms narėms ir jų šalims partnerėms daryti; ragina ES ir jos šalis partneres labiau stengtis įvairinti savo energijos šaltinius, plėtoti alternatyvius energijos išteklius, labiau taupyti energiją ir naudotis vadinamųjų dujų srautų priešinga kryptimi susitarimais, taip mažinant savo priklausomybę nuo energijos importo;

21. pabrėžia, kad dujotiekio projektas „Nord Stream 2“ nesuderinamas su tokiais ES strateginiais interesais kaip saugumas, įvairinimas, liberalizavimas ir tvirtos energetikos sąjungos sukūrimas; todėl ragina Komisiją ir Tarybą nenukrypti nuo trečiajame energetikos dokumentų rinkinyje išdėstytų taisyklių ir plataus užmojo tikslų; primygtinai ragina atitinkamas ES valstybes nares nutraukti bet kokį bendradarbiavimą su įmone „Gazprom“ dujotiekio projekto „Nord Stream 2“ klausimu;

22. nerimauja dėl karinių incidentų pavojaus tuose Europos regionuose, kuriuose Rusija ir NATO neseniai dislokavo papildomas karines pajėgas ir įrangą, visų pirma Rytų Europoje, Juodosios jūros baseine, Baltijos jūros regiono šalyse ir Arkties vandenyno regione; mano, kad įstatymais grindžiamos Europos taikos tvarkos pažeidimas, kurio pavyzdys yra Rusijos įvykdyta neteisėta Krymo okupacija ir aneksija, daro didelę neigiamą įtaką bendradarbiavimu grindžiamiems santykiams, kuriuos NATO ir Rusija kūrė nuo Šaltojo karo pabaigos; rekomenduoja NATO ir Rusijai palaikyti atvirus ryšių kanalus ir apsvarstyti galimybes imtis naujų iniciatyvų incidentams išvengti;

23. primygtinai ragina Rusiją, kaip okupacinę valstybę, užtikrinti, kad Krymo Autonominėje Respublikoje ir Sevastopolio mieste būtų paisoma visų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, įskaitant tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, visų pirma Krymo totorių, ukrainiečių ir kitų Kryme gyvenančių pažeidžiamų asmenų grupių, teises ir laisves, taip pat kad atitinkamos tarptautinės žmogaus teisių institucijos šiame pusiasalyje galėtų laisvai ir netrukdomos vykdyti savo stebėsenos veiklą;

24. pabrėžia, kad veiksmingų ES ir bet kurios šalies partnerės santykių plėtojimas ir glaudesnis bendradarbiavimas bus naudingas visiems; todėl ragina ES, jos šalis partneres ir Turkiją toliau vesti aukšto lygio dialogą užsienio ir saugumo politikos klausimais, pirmenybę teikiant konfliktų spendimui ir saugumo klausimams Artimuosiuose Rytuose ir jų poveikiui migracijos srautams;

25. pripažįsta ypatingą Turkijos atsakomybę ir pagirtinas jos pastangas teikti humanitarinę pagalbą, užtikrinti nuo karo ir naikinimo Sirijoje bei Irake bėgančių žmonių apsaugą ir įgyvendinti apsaugos priemones; palankiai vertina ES ir Turkijos bendrą veiksmų planą, kurio paskirtis – kartu spręsti migracijos ir pabėgėlių srautų į Europą keliamas problemas, ir ragina abi šalis aktyviau bendradarbiauti, siekiant užtikrinti greitesnį šio veiksmų plano įgyvendinimą;

26. pakartoja, kad parengti dirvą Turkijos ir Armėnijos dialogui yra labai svarbu siekiant skatinti šio regiono stabilumą ir gerovę; ragina kartu su Turkijos ir Armėnijos visuomenės susitaikymo procesu be jokių išankstinių sąlygų įgyvendinti protokolais dėl šių dviejų šalių santykių normalizavimo ([1]) nustatytus susitarimus; pabrėžia, kad uždarų sienų į Europos žemyną politika nepriimtina;

27. ragina, siekiant surasti ilgalaikį ir taikų sprendimo būdą, kuris padės užtikrinti stabilumą ir susitaikymą ir atverti naujų regioninės plėtros ir bendradarbiavimo galimybių, toliau vesti Armėnijos ir Azerbaidžano dialogą, prižiūrint ESBO Minsko grupės pirmininkams, be kita ko, prezidentų lygmeniu;

28. palankiai vertina ES3 + 3 grupės ir Irano pasiektą susitarimą dėl Irano branduolinės programos; tikisi, kad 2016 m. bus pradėta laipsniškai naikinti Iranui taikomas su branduoliniais bandymais susijusias sankcijas, jeigu Iranas įvykdys prisiimtus įsipareigojimus; pažymi, kad Iranui taikomų sankcijų panaikinimo perspektyvos suteiks ES, jos valstybėms narėms ir šalims partnerėms naujų ekonominių galimybių; mano, kad Kaukazas galėtų būti pirmasis pasaulio regionas, kuriam didžiąja dalimi bus naudinga nauja ir investicijoms palanki aplinka, atsiradusi sudarius susitarimą su Iranu ir panaikinus jam taikomas sankcijas; ragina ES ir jos partnerius bendradarbiauti plėtojant ekonominius ryšius su Iranu ir nustatyti bei galbūt pradėti įgyvendinti naujus bendrų interesų projektus, ypač transporto ir energetikos srityse;

Aktyvesnis dalyvavimas Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje

29. pabrėžia, kad esama nemažai labai didelių ir tarpusavyje susijusių politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio bei su aplinka susijusių problemų, dėl kurių buvo destabilizuota padėtis Artimųjų Rytų ir Afrikos šalyse; pažymi, kad, kol šios šalys kenčia nuo sumaišties, žmogaus teisių pažeidimų ir politinio nestabilumo, tol jose ir kaimyninėse šalyse kyla didelių grėsmių jų saugumui;

30. nerimauja, kad tam tikrose Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse didėja lyčių nelygybė ir daugėja smurto ir priespaudos prieš moteris, taip pat etninių ir religinių mažumų netoleravimo atvejų; laikosi nuomonės, kad dėl šios neigiamos tendencijos šių šalių visuomenėje gali kilti įtampa ir susiklostyti naujiems konfliktams ir kitiems neigiamiems padariniams, pavyzdžiui, gyventojų perkėlimui arba pabėgėlių srautams, palankios sąlygos;

([1]) 2009 m. protokolas dėl diplomatinių santykių užmezgimo ir protokolas dėl Turkijos Respublikos ir Armėnijos Respublikos dvišalių santykių plėtojimo.

31. ragina patvirtinti naują požiūrį į saugumo klausimus šiame regione, taip pat bendradarbiauti su atitinkamomis šalimis, užmezgant įvairias politikos sritis, įskaitant paramą vystymuisi, kultūrinį bendradarbiavimą, prisitaikymą prie klimato kaitos, konfliktų prevenciją ir sienų kontrolės valdymą, aprėpiančios strateginės partnerystės ryšius;

32. ragina ES ir jos šalis partneres dėti visas pastangas, siekiant daryti įtaką suinteresuotosioms šalims, kad jos Sirijoje nutrauktų pilietinį karą ir pasirengtų surasti politinį sprendimą; mano, kad ISIL / „Da'esh“ ir kitos JT nustatytos teroristų grupuotės Sirijos pokario laikotarpiu arba politinėje ateityje neturi atlikti jokio vadovaujamojo vaidmens; laikosi nuomonės, kad tarptautinė bendruomenė pirmenybę turi teikti civilių gyventojų apsaugai Sirijoje, todėl ragina konflikto šalis nutraukti neproporcingus civilių gyventojų regionų puolimus be atrankos, įskaitant apšaudymą artilerijos ugnimi, ir leisti humanitarinę pagalbą teikiančioms organizacijoms pasiekti konflikto zonose esančius civilius gyventojus;

33. pažymi, kad išpuoliai prieš civilius gyventojus ir žmogaus teisių pažeidimai Sirijoje padėjo iškilti teroristų grupuotėms, visų pirma ISIL / „Da'esh“; mano, kad ISIL / „Da'esh“ kelia grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui ir kad dėl jos veiklos gerokai sumažėjo stabilumas Irake, Sirijoje ir platesniame Artimųjų Rytų regione, nes ši grupuotė, be daugelio kitų žiaurumų, sistemingai pažeidinėja žmogaus teises ir tarptautinės teisės aktus, be kita to, tyčia žudo civilius gyventojus ir persekioja asmenis bei ištisas bendruomenes; palankiai vertina tarptautinės koalicijos partnerių įsipareigojimą toliau kovoti su ISIL / „Da'esh“;

34. laikosi nuomonės, kad, siekiant užtikrinti viso Artimųjų Rytų regiono stabilumą, labai svarbu atgaivinti Izraelio ir Palestinos konflikto taikos procesą, siekiant surasti ilgalaikį ir visa apimantį sprendimo būdą, kuris būtų grindžiamas tarptautinės teisės normomis ir dviejų valstybių sambūvio principu;

Bendradarbiavimo plėtojimas saugumo ir gynybos labui

35. pažymi, kad išorės ir vidaus grėsmės saugumui tampa vis labiau susijusios tarpusavyje ir sudėtingos, todėl jas vis sunkiau numatyti; visų pirma atkreipia dėmesį į mišraus pobūdžio grėsmes, kai naudojamos karinės ir nekarinės priemonės: nuo žvalgybos, politinės ardomosios veiklos ir dezinformacijos iki kibernetinių išpuolių ir ekonominio spaudimo;

36. ragina ES ir Rytų Europos šalis partneres apmąstyti naujas grėsmes jų saugumui ir imtis naujų bendrų veiksmų joms sulaikyti ir su jomis kovoti, be kita ko, aktyviau bendradarbiaujant ir keičiantis atitinkama informacija; palaiko sumanymą plėtoti ES ir jos šalių partnerių bendradarbiavimo saugumo ir gynybos klausimais veiklą, visų pirma pasitelkiant šioje srityje veikiančią Rytų partnerystės bendradarbiavimo grupę; ragina ES stiprinti Europos kaimynystės politikos ir Rytų partnerystės saugumo ir konflikto aplinkybių suvokimo aspektus, daugiau iniciatyvų ir išteklių sutelkiant saugumo sektoriaus reformos (SSR), kovos su terorizmu, bendradarbiavimo BSGP klausimais, kovos su organizuotu nusikalstamumu ir sienų valdymo srityse; pabrėžia būtinybę užtikrinti teismų ir policijos bendradarbiavimą, pavyzdžiui, pasitelkiant Europolą ir Eurojustą;

37. palankiai vertina naujas sritis, kurioms persvarstytoje EKP skiriama daug dėmesio, taip pat ES ketinimą aktyviau bendradarbiauti su šalimis partnerėmis konfliktų prevencijos, kovos su terorizmu, radikalėjimu ir organizuotu nusikalstamumu, sienų valdymo ir saugumo sektoriaus reformų srityse; laikosi nuomonės, kad toks bendradarbiavimas turi būti tvirtas ir kad juo turi būti siekiama kovoti su bendromis grėsmėmis saugumui ir greičiau sutelkti bendras pastangas, siekiant skatinti tvarius konfliktų sprendimo būdus, be kita ko, aktyviau dalyvaujant BSGP misijose ir mokymo veikloje, taip pat imantis veiksmų, kuriais būtų užtikrinamas masinio naikinimo ginklų neplatinimas ir kovojama su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais;

38. mano, kad visų pirma reikia glaudžiau bendradarbiauti siekiant gilinti šalių partnerių žinias apie ES saugumo sektoriaus reformų sąvokas; ragina ES ir jos valstybes nares toliau remti šalių partnerių pastangas vykdyti reformas, kurti tinkamas valstybės institucijas ir įgyvendinti gerosios patirties pavyzdžius, siekiant išspręsti saugumo klausimus, pavyzdžiui, susijusius su krizių valdymu ir žvalgyba; pabrėžia būtinybę užtikrinti tinkamą už saugumą ir žvalgybą atsakingų valstybės institucijų parlamentinę kontrolę;

39. pabrėžia būtinybę didinti ES ir jos šalių partnerių atsparumą – gebėjimą atsilaikyti prieš vidaus ir išorės spaudimą ir sukrėtimus, įskaitant mišraus pobūdžio grėsmes, ir prie jų prisitaikyti; pabrėžia, kad, siekiant šio tikslo, labai svarbu kovoti su pagrindinėmis krizių priežastimis, stiprinti valstybės institucijas, skatinti teisinės valstybės principą ir nepriklausomas teismines institucijas ir veiksmingai įgyvendinti kovos su korupcija priemones; ragina ES padėti šalims partnerėms įgyvendinti civilinio saugumo sektoriaus reformas, nes jos yra labai svarbios mokant visuomenę pasipriešinti staigiems įvairių rūšių sukrėtimams;

40. rekomenduoja šalims partnerėms aktyviau bendradarbiauti su ES saugumo ir gynybos srityse ir siekti bendro su ES požiūrio į karines strategijas; palankiai vertina tai, kad Gruzija, Moldova ir Ukraina dalyvauja ES vadovaujamose krizių valdymo operacijose, ir pabrėžia, kad tai ilguoju laikotarpiu padės padidinti ES ir jos partnerių karinių pajėgų sąveikumą; siūlo Gruzijai ir Moldovai apsvarstyti galimybę dalyvauti ES kovinių grupių veikloje; rekomenduoja ES aktyviau įsitraukti į taikaus Rytų Europos šalių partnerių teritorijose vykstančių konfliktų sureguliavimo procesą;

41. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į dabar Moldovoje vykstančią politinę krizę, taip pat į užsitęsusį Padniestrės konfliktą, kurį reikia spręsti įtraukių ir atvirų derybų būdu, būtina užtikrinti stabilumą Moldovoje;

42. mano, kad būtina nedelsiant spręsti vadinamuosius įšaldytuosius konfliktus Europos kaimynystėje (Padniestrėje, Abchazijoje ir Pietų Osetijoje, taip pat Kalnų Karabache), kad būtų galima užtikrinti stabilumą šiame regione; mano, kad, siekiant sukurti tvirtą pagrindą regioninei integracijai, Rytų Europos šalys partnerės turėtų glaudžiau bendradarbiauti tarpusavyje;

Tolesnis dalyvavimas nusiginklavimo ir ginklų platinimo bei neteisėtos prekybos ginklais keliamo pavojaus mažinimo veikloje

43. ragina ES, jos valstybes nares ir šalis partneres toliau aktyviai dėti pastangas skatinant daugiašalių nusiginklavimo sutarčių universalumo principą; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares geriau išnaudoti galimybes skatinti ir remti bendras nusiginklavimo operacijas, kuriose dalyvauja šalys partnerės;

44. ragina, įgyvendinant saugumo politiką, daugiau dėmesio skirti ginklų kontrolės vaidmeniui ir kovai su neteisėta prekyba ginklais; šiuo požiūriu palankiai vertina tai, kad 2014 m. gruodžio mėn. įsigaliojo Jungtinių Tautų Sutartis dėl prekybos ginklais, kuria siekiama didinti atsakomybę už prekybą ginklais ir jos skaidrumą; primygtinai ragina Rytų Europos šalis partneres prisijungti prie ES bendrosios pozicijos dėl ginklų eksporto;

45. remia ES ir jos šalių partnerių bendradarbiavimą mažinant masinio naikinimo ginklų (MNG), taip pat masinio naikinimo ginklų sudedamųjų dalių ir cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių (ChBRB) ginklų platinimo bei kontrabandos keliamą pavojų; ragina toliau ugdyti ES Pietryčių Europos, Pietų Kaukazo, Moldovos ir Ukrainos ChBRB kompetencijos centro įgūdžius ir plėtoti projektų paramos priemones;

46. primygtinai ragina ES aktyvią Rusijos vykdomą neteisėtai užimto Krymo militarizaciją, įskaitant branduolinių ginklų dislokavimą, laikyti didele grėsme ES ir Juodosios jūros bei Viduržemio jūros regionų saugumui; ragina Rusiją paisyti Ukrainos, kaip branduolinio ginklo savo tarptautiniu mastu pripažintoje teritorijoje neturinčios valstybės, statuso;

Kova su terorizmu, organizuotu nusikalstamumu ir elektroniniais nusikaltimais

47. pabrėžia, kad, kaip Komisija pažymėjo savo 2015 m. balandžio 28 d. komunikate dėl Europos saugumo darbotvarkės, siekiant išspręsti terorizmo, organizuoto nusikalstamumo ir elektroninių nusikaltimų keliamas problemas, labai svarbu pasaulio ir regionų lygmenimis užtikrinti daugiašalį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą; todėl ragina ES valstybes nares ir šalis partneres stiprinti savo nacionalinių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą kovojant su terorizmu ir tarpvalstybiniais nusikaltimais, pavyzdžiui, prekyba žmonėmis, visų pirma prekyba moterimis ir vaikais, narkotikais, ginklais ir kultūros vertybėmis, taip pat su ekonominiais ir elektroniniais nusikaltimais; ragina šalis partneres regiono formatu atnaujinti tarpusavio bendradarbiavimą šiose srityse;

48. primygtinai ragina ES, jos valstybes nares ir šalis partneres racionalizuoti savo kovos su terorizmu viduje ir užsienyje politiką; visų pirma rekomenduoja kovoti su pagrindinėmis viduje išsikerojusio terorizmo priežastimis (pavyzdžiui, politiniu ir religiniu ekstremizmu), sustabdyti verbavimą į teroristų organizacijas ir naikinti kurstymus vykdyti teroristinius išpuolius; ragina, siekiant kovoti su skurdu, diskriminacija ir marginalizacija, taip pat su korupcija, skatinti gerą valdymą ir užkirsti kelią konfliktams bei juos spręsti, visapusiškai naudotis ES užsienio ir vystymosi politika, nes pirmiau išvardyti aspektai yra būtini pažeidžiamoms visuomenės grupėms nuo ekstremistų propagandos apsaugoti;

49. atkreipia dėmesį į šiame regione paplitusį organizuotą nusikalstamumą ir korupciją, taip pat į būtinybę spręsti šias problemas, kad būtų galima išvengti neigiamų padarinių, darančių neigiamą įtaką regioninės integracijos procesui, ir kelti pasitikėjimo demokratinėmis institucijomis lygį;

50. ragina ES valstybes nares ir Komisiją glaudžiau bendradarbiauti su interneto įmonėmis ir socialinių tinklų platformomis, taip pat stiprinti jų tarpusavio bendradarbiavimą, kad būtų galima apriboti prieigą prie internete esamos su terorizmu susijusios medžiagos ir pašalinti teroristinę propagandą, kartu užtikrinant, kad būtų paisoma pagrindinių teisių, ypač teisių į duomenų privatumą ir apsaugą;

51. paveda pirmininkams perduoti šią rezoliuciją Europos Parlamento pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, už Europos kaimynystės politiką ir plėtros derybas atsakingam Komisijos nariui, Europos išorės veiksmų tarnybai, ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių Vyriausybėms ir parlamentams.